

تدوین مدل سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رضایت جنسی در زنان و مردان

ریحانه نظیری راد^۱، سوزان امامی پور^۲، فریبا حسنی^۳

چکیده:

مقدمه: سازگاری زناشویی، ساختار اصلی هر خانواده و به عنوان یک واحد اجتماعی - هیجانی، محل رشد، توسعه و تغییرات است؛ بنابراین نمی‌توان تأثیر خانواده بر تعادل روانی، هیجانی و اجتماعی را نادیده گرفت. مطالعه حاضر با تدوین مدل سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رضایت جنسی در زنان و مردان انجام پذیرفت.

روش پژوهش: پژوهش حاضر از نوع کاربردی و توصیفی - همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش را کلیه زنان و مردان متأهل در منطقه ۸ تهران (۲۵ - ۴۵ سال) در سال ۱۳۹۹ - ۱۳۹۸ تشکیل دادند که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس ۶۰۰ نفر مورد بررسی قرار گرفتند. به منظور گردآوری اطلاعات از پرسشنامه سازگاری زناشویی اسپانیر، پرسشنامه امنیت روانی مزلو، پرسشنامه صفات شخصیتی نئو مک کری و کاستا، پرسشنامه سبک‌های دلبستگی کولینز و رید، پرسشنامه رضایت جنسی لارسون استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار AMOS نسخه ۲۴ استفاده شد.

یافته‌ها: ضرایب رگرسیونی مدل نشان می‌دهد که متغیرهای ذکر شده بخوبی رابطه سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رضایت جنسی در زنان و مردان را تبیین می‌کند و مقادیر شاخص‌های برازش نشان داد که مدل اندازه‌گیری این پژوهش از وضعیت قابل قبولی برخوردار است (GFI = ۰/۸۹۷).

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌ها استنباط می‌شود که تأثیرپذیری سازگاری زناشویی به امنیت روانی، رضایت جنسی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی است. در نتیجه پیشنهاد می‌شود برای کمک به سازگاری زناشویی زنان و مردان از نتایج این پژوهش استفاده کرد.

کلیدواژه‌ها: امنیت روانی، سازگاری زناشویی، سبک‌های دلبستگی، صفات شخصیت، رضایت جنسی

تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۰/۸/۲۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۷/۱۴

استناد: نظیری راد، امامی پور س، حسنی ف. تدوین مدل سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رضایت جنسی در زنان و مردان، خانواده و بهداشت، ۱۴۰۱؛ (۱) ۸۰-۶۹

^۱ دانشجوی مقطع دکتری گروه روانشناسی عمومی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران،
Email: reyhaneh naziri@gmail.com, <http://orcid.org/0000-0002-3279-8753>

^۲ دانشیار گروه روانشناسی تربیتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
Email: emamipur@iauctb.ac.ir, <http://orcid.org/0000-0002-5656-6615>

^۳ استادیار گروه روانشناسی عمومی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
Email: hassani.fariba@gmail.com, <http://orcid.org/0000-0001-6807-1516>

© حقوق برای مؤلف (آن) محفوظ است. این مقاله با دسترسی آزاد در خانواده و بهداشت تحت مجوز کرییتو کامنز <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/> منتشر شده که طبق مفاد آن هرگونه استفاده غیر تجاری تنها در صورتی مجاز است

که به اثر اصلی به نحو مقتضی استناد و ارجاع داده شده باشد

مقدمه:

ازدواج یک مؤلفه بسیار مهم و با ارزش در حیات انسانی تلقی می‌گردد. ازدواج یک نهاد اجتماعی است که پایه و اساس ارتباط انسانی را تشکیل می‌دهد (۱). آنچه در ازدواج مهم می‌باشد، سازگاری زناشویی^۱ و رضایت از ازدواج است. سازگاری زناشویی برون سازی زن و شوهر با یکدیگر، در هر مقطعی از زمان است (۲). و فرآیندی است که در طول زندگی زن و شوهر به وجود می‌آید؛ زیرا لازمه آن انطباق سلیقه‌ها، شناخت صفات شخصیتی، ایجاد الگوهای مرادده‌ای است. سازگاری در روابط زوجین بر ابعاد گوناگون کیفیت زندگی از جمله سلامت روانی و جسمانی تاثیرگذار است (۳). سازگاری زناشویی فرآیندی است که با پیامدهای زیادی همچون دشواری در درک تفاوت‌های جنسی، اضطراب شخصی و بین‌فردی، رضایت زناشویی و غیره (۴) مواجه است، که در این پژوهش به عوامل اثرگذار مدل سازگاری زناشویی در مردان و زنان متاهل پرداخته شده است.

امنیت روانی^۲ یکی از متغیرهای اثرگذار بر سازگاری زناشویی است. امنیت روانی به هیجانات و احساسات منفی خود و دیگران دسترسی دارند، اما احساسات مثبت آنها اغلب هیجانات و احساسات منفی را از بین می‌برد. عملکرد آنها مثبت است و ترس‌های بدون دلیل ندارند و به علت اعتماد به نفس بالاتر احساس آرامش، عدم ترس‌های غیرمنطقی و بهره‌وری بیشتری نسبت به دیگران دارند. امنیت روانی، با احساس فرد از عشق و پذیرش دیگران و محیطی که در آن زندگی می‌کند شروع می‌شود، محیطی که دوستانه و همدلانه و خالی از محرومیت و احساس تهدید و خطر است (۵). نیاز به امنیت روانی به عنوان یکی از مهمترین نیازها در ساختن صفات شخصیت و ارائه ارزش‌ها، هنجارها، رفتار و تمایلات مثبت آنها محسوب می‌شود. این‌ها یکی از مهمترین شرایط برای سلامت روان (که سلامت جنسی نیز شامل آن خواهد شد) هستند (۶). در پژوهشی جعفری و همکاران (۷) به بررسی رابطه بین امنیت روانی و سازگاری زناشویی پرداختند. نتایج تحقیق حاصل از آن بود که بین امنیت روانی و سازگاری زناشویی رابطه مثبت وجود دارد. مارتین، هورن و آلمند در پژوهشی با عنوان بررسی ارتباط درون فردی بین امنیت روانی، احساس رضایت و سازگاری روانی در زندگی روزانه افراد مسن پرداختند. نتایج تحقیق نشان داد که افراد مسن تنوع قابل توجهی در درون فرد در روانشناختی در افراد ارتباط مثبت داشت. همچنین می‌توان گفت امنیت روانی با تجربه خودمختاری و شایستگی در زندگی روزمره افراد مسن مرتبط است (۳۹).

متغیر دیگر مورد بررسی در این تحقیق، صفات شخصیت^۳ است. صفات شخصیت عبارت است از ویژگی‌های ثابتی که فرد، در اکثر مواقع از خود نشان می‌دهد. صفات شخصیت از جمله عوامل مهمی است که بر سازگاری زناشویی زوجین تاثیر دارد و پیش‌بینی کننده تجربی سازگاری زناشویی است (۸). همچنین شاکریان و محمدنظری و ابراهیمی و فاطمی و دانایی (۹) نیز در پژوهشی دریافتند که صفات شخصیت می‌تواند پیش‌بینی کننده معنی داری برای سازگاری زناشویی باشد.

1. marital adjustment

2. psychological security

3. personality traits

متغیر دیگر مورد بررسی در این تحقیق، سبک‌های دلبستگی^۱ است. براساس نظریات بالبی دلبستگی به معنای پیوند عاطفی است که در کودکی، بین کودک و مراقبت دهنده اصلی وی شکل می‌گیرد و بر رشد اجتماعی و احساس کودک در کل زندگی موثر است (۱۰). در پژوهشی توسط اصغری و همکاران (۱۱) تحت عنوان رابطه سبک‌های دلبستگی با سازگاری زناشویی نتایج نشان داد که بین سبک دلبستگی ایمن و سازگاری زناشویی رابطه معناداری وجود دارد و بین سبک‌های دلبستگی نایمن و دوسوگرا رابطه معناداری منفی وجود دارد. بنابراین سبک‌های دلبستگی سالم سازگاری زناشویی را تقویت و سبک‌های دلبستگی ناسالم سازگاری زناشویی را ضعیف می‌کند. سبک‌های دلبستگی جزو عواملی هستند که در کارکرد و همچنین سازگاری زناشویی نقش مهمی ایفا می‌کنند. همچنین بین رضایت جنسی زوجین و سبک‌های دلبستگی ایمن رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد و سبک‌های دلبستگی می‌توانند پیش‌بینی کننده تغییرات رضایت جنسی در زوجین باشد (۱۲). تحقیقات بسیاری ثابت کرده‌اند که افراد با سبک دلبستگی ایمن، نسبت به افراد با سبک دلبستگی نایمن، سازگاری بیشتری در روابط خود دارند (۱۳-۱۴).

رضایت جنسی^۲ یکی از مهمترین عواملی است که بر کیفیت و پایداری رابطه زوجین اثر می‌گذارد (۱۵). مسائل جنسی از لحاظ اهمیت در ردیف مسائل درجه اول زندگی بوده و سازگاری در روابط جنسی و تناسب و تعادل در مقدار تمایل جنسی در زن و مرد از مهمترین علل خوشبختی و موفقیت یک زندگی زناشویی است (۱۶). رابطه بین نارضایتی جنسی و مشکلات سازگاری زناشویی نشان می‌دهد که رضایت زوجین از رابطه جنسی شان یکی از مهمترین ابعاد سازگاری زناشویی به حساب می‌آید (۱۷-۱۸-۱۹). محققان معتقدند که تعهد، رضایت جنسی را افزایش می‌دهد، به اعتقاد آنان رابطه‌های با تعهد بالاتر انعطاف‌پذیرتر هستند و زوجین آرامش و امنیت روانی بیشتری دارند (۲۰). مطالعات متعددی بر عوامل تاثیرگذار بر میزان رضایت جنسی انجام شده است و در این میان شخصیت و صفات شخصیتی بر روی بالا رفتن رضایت جنسی مؤثر هستند (۲۱). هازان و شاور^۳ (۲۲) از نظریه سبک‌های دلبستگی برای توجیه و تبیین روابط اجتماعی، عاشقانه و رضایت جنسی در دوران نوجوانی و بزرگسالی استفاده کردند و نقش بسیار اساسی در برقراری ارتباط با دیگران دارند.

اگر با کمک یک روش پژوهشی قابل اتکاء بتوان عوامل تعیین کننده سازگاری زناشویی را تعیین کرد در واقع گام مهمی در جهت نیل به سمت خانواده و جامعه سالم برداشته شده است. تعیین این عوامل زوجها را از سردرگمی نجات داده و راه سالم زیستن رابه آنها نشان خواهد داد. اهمیت و ضرورت این تحقیق آن جا مشخص می‌شود که برای کاهش پیامدهای ناگوار بتوان راه حل مناسبی ارائه داد تا تبعات آسیب‌های روانی و اجتماعی را کاهش داد.

با توجه به اهمیت خانواده و سازگاری زناشویی یافتن راه حل مناسب، نیازمند تشخیص علل و عوامل تاثیرگذار بر شکل‌گیری فرآیند سازگاری زناشویی است که با تحلیل و تبیین بتوان راهکارها و پیشنهادهایی را در جهت شناخت نقش عوامل مؤثر بر سازگاری زناشویی با توجه به امنیت روانی و صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رضایت جنسی مورد بررسی قرار داد. نظر به آنچه تاکنون اشاره شد و با توجه به اهمیت سازگاری زناشویی و رضایت جنسی به عنوان یک شاخص مثبت و توجه به چالش‌هایی

1. attachment styles

2. sexual satisfaction

3. Hazan & Shaver

که خانواده‌ها در مسیر زندگی خود با آن روبرو می‌شوند، بررسی عواملی نظیر امنیت روانی، صفات شخصیت، سبک‌های دلبستگی که می‌تواند منجر به سازگاری زناشویی شود.

روش پژوهش:

روش اجرای این پژوهش، غیرآزمایشی و طرح پژوهش، همبستگی از نوع مدل‌یابی معادله ساختاری است. در پژوهش حاضر جامعه آماری شامل کلیه زنان و مردان متأهل در منطقه ۸ تهران (۲۵ - ۴۵ سال) در سال ۱۳۹۹ - ۱۳۹۸ بود. ۶۰۰ نفر به روش در دسترس (بدلیل وجود شرایط کرونا و قرنطینه‌های خانگی مکرر، استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شد) مورد مطالعه قرار گرفتند. آزمودنی‌ها شامل زنان و مردان متأهل بین رده سنی ۲۴ تا ۴۵ ساله، ساکن منطقه ۸ تهران بودند که در صورت عدم استفاده از داروهای روانپزشکی و عدم مصرف داروهای خاص و مواد مخدر، ملاک‌های ورود برای شرکت در پژوهش را داشتند.

پرسشنامه سازگاری زناشویی: پرسشنامه سازگاری زناشویی^۱ توسط گراهام اسپانیر^۲ در سال (۱۹۷۶) با هدف ارزیابی کیفیت رابطه زناشویی از نظر زن یا شوهر یا هر دو نفری است که با هم زندگی می‌کنند، ساخته شد که دارای ۳۲ گویه است و نمره‌گذاری آن بر اساس طیف لیکرت صورت می‌گیرد. نمرات این پرسشنامه از صفر تا ۱۵۰ متغیر است. کسب نمرات بیشتر یا برابر با ۱۰۰ به معنای سازگاری زناشویی افراد و نمرات کمتر از ۱۰۰ به معنای وجود مشکلی در روابط زناشویی و ناسازگاری و عدم تفاهم خانوادگی است. این پرسشنامه، سازگاری زناشویی کلی فرد را ارزیابی می‌کند. مطالعات مربوط به پایایی و روایی این مقیاس همواره مثبت بوده است. اسپانیر (۲۳) پایایی ۰/۹۶ را از طریق ضریب آلفای کرونباخ برای این مقیاس به دست آورد. شارپلی و کروس (۲۴) ضریب پایایی پرسشنامه را ۰/۹۶ گزارش کردند، در ضمن آن‌ها استفاده از این مقیاس را به دلیل پایه‌های روان‌سنجی مناسب آن در مقایسه با سایر مقیاس‌ها توصیه کرده‌اند. پایایی به دست آمده را موسوی و همکاران (۲۵) با استفاده از روش‌های تصنیف برابر ۰/۹۶ و با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۲ برآورد کرد. که این پایایی در پژوهش شارپلی و کروس (۲۴) تأیید شد. در پژوهش دیگری که بوسیله اسپانیر و تامپسون (۲۶) انجام گرفت، همسانی درونی بدست آمده با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۱ محاسبه شد. در ایران ملازاده، منصور، اژه‌ای و کیامنش (۲۷) اعتبار مقیاس را با روش بازآزمایی ۰/۸۶ و با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ و میزان روایی همزمان آن با پرسشنامه سازگاری زناشویی لاک والاس برابر ۰/۹۰ گزارش نمود. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸۴۴ به دست آمد.

پرسشنامه امنیت روانی: پرسشنامه امنیت روانی مزلو^۳ در سال (۲۰۰۴) با هدف سنجش ابعاد مختلف امنیت روانی ساخته شد که دارای ۶۲ گویه و ۱۵ خرده مقیاس می‌باشد و شامل: ناسازگاری محیطی (۱-۶)، پارانوئا (۷-۱۱)، اعتقاد به خود (۱۲-۱۶)، اشتیاق به زندگی (۱۷-۲۱)، افسردگی (۲۲-۲۵)، احساس سعادتمندی (۲۶-۳۰)، امنیت اجتماعی (۳۱-۳۴)، خودآگاهی (۳۵-۳۷)، اعتماد به نفس (۳۸-۴۱)، احساس عصبانیت (۴۲-۴۴)، یاس و ناامیدی (۴۵-۴۷)، علاقه به زندگی (۴۸-۵۱)، سازگاری با دیگران (۵۲-۵۴)، احساس سلامت (۵۵-۵۸)، احساس حقارت (۵۹-۶۲). نمره‌گذاری آن با گزینه‌های بله و خیر انجام می‌شود. پاسخ‌های درست نمره ۰ و پاسخ‌های نادرست نمره ۱ داده می‌شود. کسب نمره بالا در این آزمون معرف امنیت روانی بالای فرد و

¹ Dyadic Adjustment Scale (DAS)

² Spanier

³ Maslow's Psychosocial Security

نمره پایین نشان دهند امنیت روانی پایین است. بوئن، چاولا ومارلت (۲۸)، ضریب آلفای کرونباخ کل را ۰/۹۲ و اعتبار بازآزمایی به فاصله دو دهفته را ۰/۸۱ گزارش نمودند. در پژوهش سرخوش (۵) روایی پرسشنامه با استفاده از نظرات اساتید راهنما و مشاور، خوب ارزیابی و تایید شده است. همچنین پایایی پرسشنامه امنیت روانی از طریق ضریب آلفای کرونباخ محاسبه و میزان پایایی ۰/۸۸ به دست آمد. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۴۶۳ به دست آمد.

پرسشنامه صفات شخصیت: پرسشنامه صفات شخصیتی نتو^۱ توسط مک کری و کاستا^۲ در سال (۱۹۸۵) برای ارزیابی ۵ عامل اصلی شخصیت به کار می‌رود که دارای ۶۰ گویه و ۵ خرده مقیاس (روان نژندی، برون گرایی، انعطاف پذیری، دلدپذیر بودن و مسئولیت پذیری) می‌باشد. این پرسشنامه دارای دو فرم یکی (S) برای گزارش‌های شخصی است و شامل ۲۴۰ سوال پنج درجه ای از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف است که توسط خود آزمودنی درجه‌بندی می‌شود و متناسب مردان و زنان در تمام سنین است. و دیگری فرم (R) یا تجدید نظر شده نام دارد و بر اساس درجه‌ای از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف است که توسط خود آزمودنی درجه‌بندی می‌شود و متناسب مردان و زنان در تمام سنین است و دیگری فرم (R1) یا تجدید نظر شده نام دارد و بر اساس درجه‌بندی‌های مشاهده‌گر است. فرم (R2) هم می‌تواند به طور مستقل برای ارزیابی شخصیت به کار رود و هم به عنوان مکملی برای گزارش‌های شخصی فرم (S) و یا روایی آن مورد استفاده قرار گیرد. این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرتی (کاملاً مخالفم، مخالفم، بی تفاوت، موافقم و کاملاً موافقم) تنظیم شده است. نمره‌گذاری فرم کوتاه این پرسشنامه در تمام مواد یکسان نیست. به این معنی که در نمره‌گذاری برخی از مواد فرم کوتاه پرسشنامه، به کاملاً مخالفم نمره ۴، مخالفم نمره ۳، بی تفاوت نمره ۲، موافقم نمره ۱ و کاملاً موافقم نمره ۰ تعلق می‌گیرد. در حالی که برخی دیگر از مواد این فرم کوتاه به صورت عکس حالت گفته شده نمره گذاری می‌شوند (۲۹).

این آزمون به منظور تحقیق به زبان‌های چکوسلواکی، عربی، هلندی، فرانسوی، آلمانی، ژاپنی، نروژی، لهستانی و سوئدی ترجمه شده است. همچنین توسط مک کری و کاستا ضرایب اعتبار بین ۰/۸۳ تا ۰/۷۵ به دست آمده است. اعتبار درازمدت این پرسشنامه روی مقیاس‌های روان آزرده‌گی خویی، برون گرایی و باز بودن نسبت به تجربه، ضریب‌های اعتبار ۰/۶۸ تا ۰/۸۳ را در گزارش‌ها نشان داده است. ضریب اعتبار دو عامل سازگاری و باوجدانی به فاصله دو سال به ترتیب ۰/۷۹ و ۰/۶۳ بوده است (۳۰). در هنجاریابی این آزمون در ایران که توسط گروسی فرشی (۲۹) صورت گرفت ضریب همبستگی ۵ بعد اصلی را بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۷ گزارش کرده است. ضرایب آلفای کرونباخ در هر یک از عوامل اصلی روان آزرده‌گی خویی، برون گرایی، باز بودن، سازگاری و با وجدانی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸ و ۰/۸۷ به دست آمد. جهت بررسی اعتبار محتوایی این آزمون از همبستگی بین دو فرم گزارش شخصی (S) و فرم ارزیابی مشاهده‌گر (R)، استفاده شد، که حداکثر همبستگی به میزان ۰/۶۶ در عامل برون گرایی و حداقل آن به میزان ۰/۴۵ در عامل سازگاری بود. در پژوهش آتش‌روز (۳۱) با استفاده از روش همسانی درونی، ضریب آلفای کرونباخ برای هر یک از

¹ NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI)

² McCrae RR, Costa PT.

۵ صفت: روان‌آزردگی خوبی، برون‌گرایی، گشودگی، سازگاری و وجدانی بودن به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۵۵، ۰/۲۷، ۰/۳۸ و ۰/۷۷ به دست آمد. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۶۸۹ به دست آمد.

پرسشنامه سبک‌های دلبستگی: پرسشنامه اصلاح شده سبک‌های دلبستگی^۱ توسط کولینز و رید^۲ در سال (۱۹۹۰) بر اساس نظریه هازان و شاور تهیه شد که دارای ۱۸ گویه و ۳ خرده مقیاس شامل سبک اضطرابی (که با سبک دلبستگی دوسوگرا مطابقت دارد)، سبک نزدیک بودن (که با سبک دلبستگی ایمن مطابقت دارد)، سبک وابستگی (که تقریباً عکس دلبستگی اجتنابی است) می‌باشد. برای نمره‌گذاری در طیف لیکرت از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم قرار دارد نمره ۰ تا ۴ می‌دهیم.

کولینز و رید (۳۲) ضریب پایایی بازآزمایی این آزمون برای هر یک از سه زیرمقیاس نزدیکی، وابستگی و اضطراب به ترتیب ۰/۶۸، ۰/۷۱، ۰/۵۲ گزارش شده است، همچنین نشان دادند که زیر مقیاس‌های نزدیک بودن، وابستگی و اضطراب در فاصله زمانی ۲ ماه و حتی ۸ ماه پایدار ماندند. باتوجه به اینکه مقادیر آلفای کرونباخ در تمامی موارد مساوی یا بیش از ۰/۸۰ است، میزان قابلیت اعتماد به دست آمده بالا است. میزان آلفای کرونباخ برای هر زیر مقیاس این پرسشنامه در سه نمونه مختلف بصورت زیر گزارش شده است: در تعداد ۱۷۳ نفر نمونه در دلبستگی ایمن ۰/۸۱٪ اجتنابی ۰/۷۸٪ اضطراب ۰/۸۵٪ در تعداد ۱۳۹ نفر نمونه دلبستگی ایمن ۰/۸۰٪ اجتنابی ۰/۷۸٪ و در اضطرابی ۰/۸۵٪ و در ۱۰۰ نفر نمونه دلبستگی ایمن ۰/۸۲٪ اجتنابی ۰/۸۰٪ و در اضطراب ۰/۸۳٪ می‌باشد. پاکدامن (۳۳) به منظور بررسی روایی محتوایی، این پرسشنامه را روی ۱۰۰ نفر اجرا کرد، با بررسی ضریب همبستگی بین مواد مربوط به هر زیر مقیاس با نمره آن زیر مقیاس، در این گروه میزان انسجام درونی مواد و همبستگی آن‌ها با آن چه هدف سنجش زیرمقیاس مربوط به آن برای وابستگی ۰/۴۵، برای اضطراب ۰/۷۱، و برای نزدیک بودن ۰/۵۷ به دست آمد. ضریب آلفای کرونباخ نیز ۰/۸ بود که نشان دهنده اعتبار نسبتاً بالای این آزمون است. در پژوهش حاضر ضریب اعتبار توسط آلفای کرونباخ ۰/۷۰ به دست آمد.

پرسشنامه رضایت جنسی: پرسشنامه رضایت جنسی لارسون^۳ در سال (۱۹۹۸) با هدف سنجش میزان رضایت از عملکرد جنسی ساخته شد که دارای ۲۵ گویه و ۴ خرده مقیاس شامل تمایل به برقراری روابط جنسی (۲۰-۱۸-۱۵-۲۲-۲۳)، نگرش جنسی (۱۹-۵-۱۲-۱۴-۳-۲۵)، کیفیت زندگی جنسی (۷-۸-۲-۴-۵-۹-۱۷-۲۴) و سازگاری جنسی (۱۱-۱۳-۱۰-۱-۱۶-۲۱) می‌باشد. و بر اساس طیف پنج گزینه ای لیکرت (هرگز=۱ تا همیشه=۵) نمره‌گذاری می‌شود. حداقل امتیاز ممکن ۲۵ و حداکثر ۱۲۵ خواهد بود. نمره بین ۲۵ تا ۴۱: میزان رضایت جنسی در حد پایین، نمره بین ۴۲ تا ۸۴: میزان رضایت جنسی در حد متوسطی و نمره بالاتر از ۸۴: میزان رضایت جنسی در حد بالا را نشان می‌دهد.

لارسون و همکاران (۳۴) نتایج اجرای آزمون و اجرای مجدد آن بوسیله ی آزمون همبستگی مورد تحلیل واقع شد. نتایج این آزمون نشانگر میزان همبستگی ۰/۹۶ در سطح معناداری ۰/۰۱ شده است. همچنین برای بررسی دقیقتر اعتبار بدست آمده از روش دو نیمه کردن آزمون ۰/۸۸ شده است. ضریب گاتمن محاسبه شده نیز ۰/۸۰ است. در ایران نیز ثبات درونی سوالات پرسشنامه رضایت جنسی به روش آلفای کرونباخ، بیشتر از ۰/۷ محاسبه شد. روایی سازه پرسشنامه با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی به دست آمد که چهار عامل (تمایل به برقراری روابط جنسی، نگرش جنسی، کیفیت زندگی جنسی و سازگاری جنسی) با ارزش ویژه بیشتر از

¹ Revised Adult Attachment Scale (RAAS)

² Collins J, Reid R.

³ Larson's Sexual Satisfaction Questionnaire (LSSQ)

یک را نشان داد. چهار عامل پنهان، ۵۳/۲۱ درصد کل واریانس را تبیین کردند. تحلیل عامل تأییدی مدل نهایی سازه پرسشنامه رضایت جنسی را تأیید کرد (۳۵). در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۴۹۲ به دست آمد. در پژوهش حاضر روایی سازه ای پرسشنامه رضایت جنسی با روش تحلیل عاملی تأییدی (CFI) مورد آزمون قرار گرفت و با توجه به آماره های به دست آمده نتایج الگوی تحلیل عاملی تأییدی، برازشی منطقی و قابل قبول به دست آمد. توجه به شاخص های $\chi^2/Df = ۲/۸۷$ ، $GFI = ۰/۹۹۵$ ، $IFI = ۰/۹۸۴$ ، $TLI = ۰/۹۵$ ، $NFI = ۰/۹۷۵$ ، $CFI = ۰/۹۸۴$ و $RMSEA = ۰/۰۵۶$ نشان می دهد که الگوی اندازه گیری متغیر مکنون رضایت جنسی در ابعاد مختلف از برازندگی و روایی سازه ای خوبی برخوردار است.

یافته‌ها:

با توجه به تجزیه و تحلیل داده‌ها از بین پاسخگویان مورد بررسی ۲۸۸ نفر (۵۲ درصد) مرد و ۳۱۲ نفر (۴۸ درصد) زن هستند و از بین پاسخگویان مورد بررسی سن ۵۶ نفر (۹/۳ درصد) کمتر از ۲۵ سال، ۱۰۸ نفر (۱۸ درصد) بین ۲۵ تا ۳۰ سال، ۲۸۸ نفر (۴۸ درصد) بین ۳۱ تا ۳۵ سال، ۱۱۶ نفر (۱۹/۳ درصد) بین ۳۵ تا ۴۰ سال، ۱۷ نفر (۲/۸ درصد) بین ۴۱ تا ۴۵ سال و ۱۵ نفر (۲/۵ درصد) بیشتر از ۶۰ سال بود. همچنین از بین پاسخگویان مورد بررسی مقطع تحصیلی ۱۱۴ نفر (۱۹ درصد) دیپلم، ۴۷ نفر (۷/۸ درصد) فوق دیپلم، ۲۵۴ نفر (۴۲/۳ درصد) لیسانس، ۱۴۶ نفر (۲۴/۳ درصد) فوق لیسانس و ۳۹ نفر (۶/۵ درصد) در مقطع دکتری بوده‌اند.

جدول ۱: شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

Table 1: Descriptive indicators of research variables

متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشدگی
امنیت روانی	۳۵/۵۰۳	۵/۱۶۱	-۰/۰۶۱	-۰/۱۸۲
ناسازگاری محیطی	۲/۷۴۸	۱/۱۹۴	۰/۱۳۶	-۰/۳۱۶
پارانویا	۱/۷۰۳	۱/۱۵۶	۰/۵۱۸	-۰/۰۴۲
اعتماد به خود	۲/۷۴۳	۱/۴۳۱	-۰/۲۱۸	-۰/۸۳۷
اشتیاق به زندگی	۳/۴۶۱	۱/۲۹۱	-۰/۴۶۸	-۰/۷۱۵
افسردگی	۲/۲۱۸	۰/۹۸۹	-۰/۱۳۷	-۰/۵۴۶
احساس سعادت‌مندی	۲/۷۳۱	۱/۴۴۵	-۰/۲۳۳	-۰/۸۰۸
امنیت اجتماعی	۲/۹۶۳	۱/۰۹۸	-۰/۹۱۲	۰/۰۵۳
خودآگاهی	۲/۲۳۶	۰/۸۹۹	-۰/۹۳۹	-۰/۰۸۷
اعتماد بنفس	۲/۳۲۱	۱/۱۴۷	-۰/۰۹۳	-۰/۹۰۸
احساس عصبانیت	۱/۵۱۶	۰/۹۸۷	-۰/۰۲۱	-۱/۲۳

-۰/۸۰۷	۰/۱۵۲	۰/۹۱۵	۱/۳۲۵	یاس و ناامیدی
-۰/۲۵۴	-۰/۰۴۱	۰/۸۷۹	۱/۸۸۵	علاقه به زندگی
-۰/۸۳۴	-۰/۳۱۱	۰/۷۸۷	۲/۰۷۱	سازگاری با دیگران
-۰/۶۱۶	۰/۰۲۵	۱/۰۷۱	۱/۸۳۳	احساس سلامت
-۰/۶۱۹	۰/۰۸۱	۰/۹۸۲	۲/۲۹۵	احساس حقارت
صفات شخصیت				
۱/۵۴۷	-۰/۴۷۱	۵/۰۲۱	۳۲/۱۸۵	روان نژوندی
۰/۷۶۷	-۰/۰۰۹	۵/۳۳۶	۳۹/۲۰۵	برون‌گرایی
۱/۸۲۴	۰/۹۰۳	۵/۶۲۷	۳۹/۵۹۸	انعطاف‌پذیری
۰/۶۰۹	۰/۰۳۵	۴/۹۷۵	۳۸/۸۴۸	دلپذیر بودن
۰/۸۱۵	۰/۲۷۱	۴/۹۱۹	۳۸/۶۰۶	مسئولیت‌پذیری
سبک دلبستگی				
-۰/۳۰۸	-۰/۳۴۹	۴/۱۲۶	۱۷/۷۴۶	دلبستگی اضطرابی
-۰/۳۹۷	۰/۳۲۴	۳/۹۴۹	۱۸/۵۲۸	دلبستگی ایمن
۰/۱۸۴	-۰/۳۰۶	۳/۹۵۵	۱۸/۰۶۳	دلبستگی اجتنابی
۲/۸۹۴	۱/۵۵۳	۱۱/۰۹۴	۷۹/۹۰۶	رضایت جنسی
-۰/۲۳۴	۰/۳۵۹	۳/۲۹۵	۱۶/۱۱۳	تمایل به برقراری رابطه جنسی
-۰/۱۴۶	-۰/۱۰۴	۴/۲۵۱	۱۹/۱۷۱	نگرش جنسی
۰/۵۰۹	۰/۴۱۱	۳/۶۳۹	۲۳/۰۳۶	کیفیت زندگی جنسی
-۰/۰۶۳	۰/۴۱۶	۴/۱۲۴	۱۸/۰۲۱	سازگاری جنسی
۰/۸۷۳	-۰/۶۸۶	۱۸/۶۲۷	۱۱۱/۴۲۶	سازگاری زناشویی
۰/۸۳۹	-۰/۰۸۷	۵/۴۱۸	۳۷/۱۱۱	رضایت زناشویی
۰/۴۲۱	-۰/۶۳۸	۳/۹۵۵	۱۶/۸۲۸	همبستگی دو نفری
۰/۷۷۷	-۰/۸۴۷	۱۰/۵۸۶	۴۳/۸۳۱	توافق ذو نفری
۰/۷۷۹	-۰/۲۳۸	۳/۱۵۷	۱۲/۹۶۱	ابراز محبت

نتایج آزمون نرمال بودن متغیرها بر اساس آزمون کلموگرف اسمیرنوف نشان داد که معنی داری اکثر متغیرهای تحقیق از سطح معنی داری $\alpha=0/05$ بالاتر است، لذا در این سطح فرضی یعنی نرمال بودن داده ها رد نمی‌شود، بنابراین می‌توان گفت که اکثر متغیرهای تحقیق دارای توزیع نرمال است پس جهت آزمون فرضیه ها از آزمون‌های پارامتریک استفاده شده است.

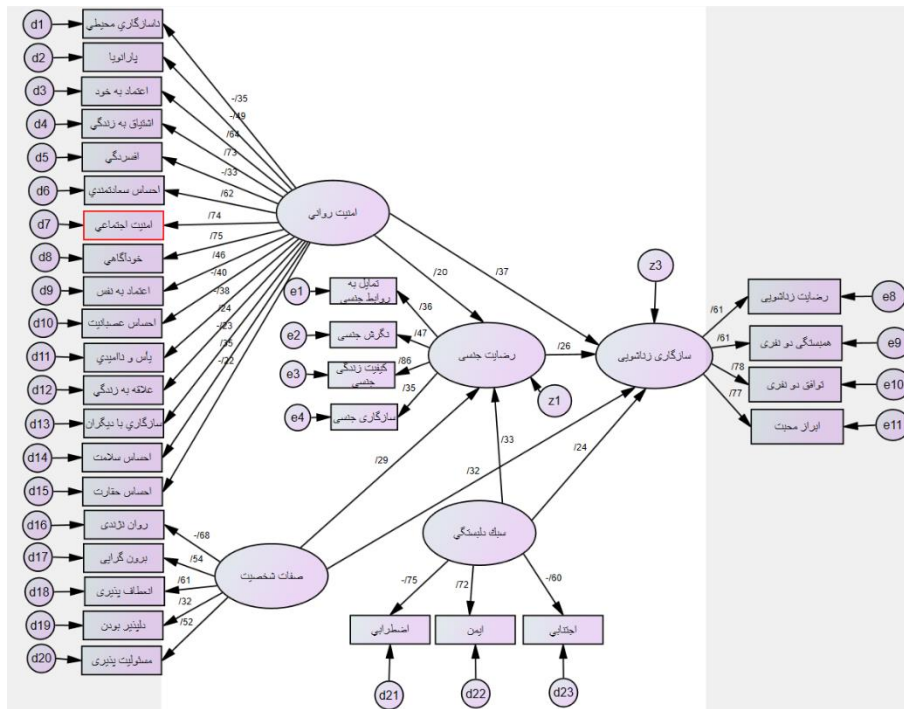
جدول ۲: آزمون کلموگرف اسمیرنوف برای بررسی فرض نرمال بودن متغیرها

Table 2: Kolmogorov-Smirnov test to test the assumption that the variables are normal

متغیر	Z آماره	معنی داری	فرض نرمال
سازگاری زناشویی	۲/۰۲۹	۰/۰۵۷	برقرار است
امنیت روانی	۱/۳	۰/۱۶۸	برقرار است
رضایت جنسی	۱/۵۵۱	۰/۱۲۴	برقرار است
روان نژندی	۱/۱۷۱	۰/۲۳۴	برقرار است
برونگرایی	۱/۸۱۳	۰/۰۶۳	برقرار است
انعطاف پذیری	۱/۴۴۹	۰/۱۳۶	برقرار است
دلپذیر بودن	۱/۴۴۵	۰/۱۳۷	برقرار است
مسئولیت پذیری	۱/۸	۰/۰۶۲	برقرار است
دلبستگی اضطرابی	۱/۴۳۷	۰/۱۳۱	برقرار است
دلبستگی ایمن	۱/۳۰۲	۰/۱۶۶	برقرار است
دلبستگی اجتنابی	۱/۷۶۲	۰/۰۷۱	برقرار است

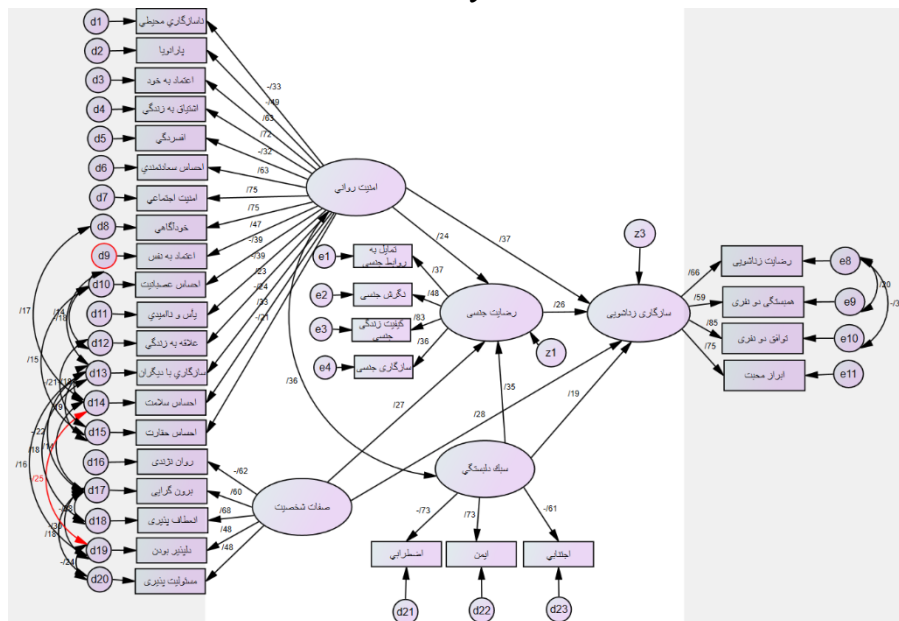
برازش الگوی اولیه بر اساس شاخص‌های برازندگی مورد استفاده در این مطالعه در ردیف اول (مدل تدوین شده) جدول ۳ گزارش شده است. که نشان می‌دهد مقادیر بعضی از شاخص‌های برازندگی الگوی اولیه حاکی از آن بود که الگوی پیشنهادی به اصلاحات و بهبود نیاز دارد، برای این منظور در مرحله بعد با توجه به شاخص‌های اصلاحی^۱ (MI) در خروجی Amos ۲۴ مسیرهای که معنی دار نبودند حذف و مسیرهای کوارینانس پیشنهادی به مدل اضافه گردید. پس از اعمال این تغییرات، نتایج شاخص‌های برازندگی آن در ردیف الگوی دوم جدول ۳ آورده شده است. همانگونه که مندرجات جدول ۳ نشان می‌دهد الگوی اول از برازش خوبی برخوردار نمی‌باشد (چون شاخص‌های برازش یعنی GFI، IFI، CFI، TLI از ۰/۹۰ کمتر است) در مراحل بعد با اضافه کردن مسیرهای شاخص‌های اصلاحی (MI) پیشنهادی، الگو بهبود یافته و شاخص‌های برازندگی الگوی نهایی مورد قبول می‌باشد (چون شاخص‌های برازش یعنی GFI، IFI، CFI، TLI نزدیک ۰/۹۰ و بالاتر است).

تدوین مدل سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رضایت جنسی در ...

شکل ۱: الگوی تدوین شده سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رضایت جنسی در زنان و مردان در پژوهش حاضر.

Figure 1: The model of marital adjustment based on psychological security, personality traits and attachment styles mediated by sexual satisfaction in women and men in the present study.

شکل ۲: الگوی اصلاح شده سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رضایت جنسی در زنان و مردان در پژوهش حاضر.

جدول ۳: شاخص‌های برازندگی برای الگوهای تدوین شده و الگوی نهایی.

Table 3: Fitness indicators for the developed models and the final model.

شاخص‌های برازندگی الگو	X ²	D f	X ² / Df	NP AR	GF I	IF I	TL I	CF I	RMS EA
مدل تدوین شده	۲۴/۴۵	۴	۵/۷۰	۶۹	۷۷۷	۷۴	۷۱۱	۷۴۲	۰/۰۸۹
	۳۲	۷			۰/	۱۵	۰/	۰/	
		۲				۰			
مدل اصلاحی (نهایی)	۲۰/۱۱	۴	۴/۹۷	۸۸	۹۰۴	۹۱	۹۰۷	۹۱۱	۰/۰۷۹
	۳۱	۰			۰/	۱۴	۰/	۰/	
		۸				۰			
مدل استقلال	۶۰/۷۱	۴	۱/۰۶	۳۱	۴۸۱	۰۰	۰۰۱	۰۰۱	۰/۱۴۲
	۷۳	۶	۳		۰/	۱	۰/	۰/	
		۵				۰			

با توجه به مقادیر شاخص‌های برازش الگوی نهایی (الگوی تدوین شده) و مرز مقادیر قابل قبول که در بالا ذکر شد، می‌توان گفت که مدل ارائه شده در این تحقیق مورد قبول می‌باشد. ضرایب رگرسیونی مدل نشان می‌دهد که متغیرهای ذکر شده بخوبی رابطه سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رضایت جنسی در زنان و مردان را تبیین می‌کند.

با استفاده از شاخص‌های کلی برازش می‌توان به این پرسش پاسخ داد که صرف نظر از مقادیر خاص گزارش شده برای پارامترها، آیا به طور کلی، مدل تدوین شده، توسط داده‌های تجربی گردآوری شده حمایت می‌شود یا خیر؟ در صورتی که پاسخ مثبت باشد، مدل قابل قبول است. برای تفسیر مقادیر موجود در جدول فوق باید گفت:

- وجود کای اسکوتر غیر معنادار (CMIN) برابر با ۲۰۳۱/۱۱ و سطح معناداری (P = ۰/۰۰۱) نتیجه‌ای مطلوب را به نمایش می‌گذارد، اما در این میان نقش درجه آزادی (Df) نیز از اهمیت برخوردار است. علاوه بر این با توجه به اینکه درجه آزادی (Df) مدل برازش شده (برابر با ۴۰۸) از صفر دور و به درجه آزادی مدل استقلال (برابر با ۴۶۵) نزدیک می‌شود باید تلقی مطلوبی از مدل داشت.

- تعداد پارامترهای آزاد برای مدل تدوین شده (NPAR) که مقدار آن ۷۸ است، نشان می‌دهد در تدوین مدل به راحتی به هزینه کردن درجات آزادی پرداخته نشده است و این وضعیت قابل قبول است.

- در مورد شاخص‌های نسبی نیز باید گفت در این جدول مقدار کای اسکوتر نسبی (CMIN/ DF) ۴/۹۷ است که از وضعیتی قابل قبول برای مدل حکایت دارد. همچنین مقدار ۰/۰۷۹ شاخص ریشه دوم میانگین مربعات باقیمانده (RMSEA) برای مدل عاملی تدوین شده حاکی از قابل قبول بودن مدل است.

- در جدول فوق شاخص برازش توکر- لوئیس (TLI) برابر با ۰/۹۰۷ و شاخص برازش تطبیقی (CFI) برابر با ۰/۹۱۱ است و از آنجایی که مقادیر آنها نزدیک ۰/۹۰ است، لذا براساس این شاخص‌ها، مدل تدوین شده قابل قبول تلقی می‌گردد.

- در جدول فوق مقدار شاخص نیکویی برازش (GFI)، برابر با ۰/۹۰۴ و مقدار شاخص برازش افزایشی (IFI) برابر با ۰/۹۱۴ می‌باشد که هر دو مقادیری قابل قبول را نشان می‌دهند. مقادیر شاخص‌های کلی برازش که در جدول فوق آمده، نشان می‌دهد مدل اندازه‌گیری این پژوهش کاملاً از وضعیت قابل قبولی برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری:

با توجه به مقادیر شاخص‌های برازش الگوی نهایی (الگوی تدوین شده) و مرز مقادیر قابل قبول که در بالا ذکر شد، می‌توان گفت که مدل ارائه شده در این تحقیق مورد قبول می‌باشد. ضرایب رگرسیونی مدل نشان می‌دهد که متغیرهای ذکر شده بخوبی رابطه سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رضایت جنسی در زنان و مردان را تبیین می‌کند، بنابراین فرضیه پژوهشی تأیید می‌شود.

سازگاری زناشویی فرآیندی است که با پیامدهای زیادی همراه است. سازگاری زناشویی وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع احساس خوشبختی و رضایت از همدیگر دارند. روابط رضایت‌بخش بین زوجین از طریق علاقه متقابل، مراقبت از همدیگر و پذیرش و تفاهم یکدیگر است که امنیت روانی بر اساس نتایج این پژوهش در شکل‌گیری سازگاری زناشویی نقش دارد. امنیت روانی یعنی داشتن روانی آرام و به دور از ترس، احساس آزادی نسبی از خطر. این احساس وضع خوشایندی را ایجاد می‌کند و فرد در آن دارای آرامش جسمی و روحی دارد. امنیت یا ایمنی از عواطف و احساسات، زیربنای حیاتی برای تامین بهداشت روانی است (۳۶). در واقع می‌توان گفت که میزان امنیت روانی در سازگاری زناشویی زنان و مردان تأثیر می‌گذارد و زنان و مردانی که از امنیت روانی بالایی برخوردارند، به تبع آن سازگاری زناشویی بالاتری نیز خواهند داشت. البته باید در نظر داشت از آنجایی که تحقیق حاضر از نوع همبستگی می‌باشد، می‌توان با استناد به این یافته، اینگونه نیز استنباط نمود که سازگاری زناشویی نیز می‌تواند بر افزایش امنیت روانی تأثیرگذار باشد. این یافته پژوهش با نتایج تحقیق محمودی (۳۷) همسو است که میان امنیت روانی و رضایتمندی زناشویی رابطه معنادار را گزارش کرد، یعنی هر چه میزان سازگاری زناشویی بالاتر باشد، فرد مستعد تجربه عواطف و احساسات مثبت است. در پژوهشی جعفری و همکاران (۷) به بررسی رابطه بین امنیت روانی و سازگاری زناشویی پرداختند. نتایج تحقیق حاصل از آن بود که بین امنیت روانی و سازگاری زناشویی رابطه مثبت وجود دارد.

همان‌طور که قبلاً بیان شد براساس نظریه مازلو، افرادی که از احساس ایمنی کمتری برخوردارند دارای یکسری نشانه‌های بالینی بوده که این نشانه‌ها در روابط زناشویی تأثیر منفی گذاشته و منجر به افت سازگاری زناشویی می‌گردد. احساس طرد شدن، احساس تنهایی، احساس عدم اعتماد به نفس، ناخشنودی از زندگی و استرس از یک طرف می‌تواند پاسخ‌های منفی فرد به ناایمنی روانشناختی باشد که هر کدام از این نشانه‌ها در روابط زوجین منجر به بروز مشکلات عدیده‌ای می‌شود. افراد متاهلی که بدلیلی ناایمنی اجتماعی و روانی احساس کهنتری و عدم اعتماد به نفس می‌کند مسلماً در روابط خود با همسر این حالت روانی را تعمیم

داده و از طرفی نه می‌تواند نیازهای روانی همسر خود را ارضا کند و بعنوان یک همسر مطلوب در ارتقاء رضامندی و سازگاری زناشویی وی موثر باشد و از طرفی دیگر با پاسخ منفی‌ای که از روابط خود با همسر بدست می‌آورد احساسات کهنتری و عدم اعتماد به نفس او افزایش یافته و دچار سیکل معیوب می‌گردد و به طور دائم با ناززنده‌سازی خود مواجه می‌شود. از سوی دیگر احساس تنش و تنیدگی دائم فردی را که دچار احساس عدم امنیت روانی می‌باشد به عیب‌جویی زیاد و احساس ضعف و درماندگی سوق داده و این شخص خود را مسئول تمام بیچارگی‌ها و بدبختی‌های بوجود آمده در روابط زناشویی خویش دانسته و نمی‌تواند از کیفیت مطلوبی در رضامندی و سازگاری زناشویی برخوردار باشد (۳۶)

مارتین، هورن و آلمند در پژوهشی با عنوان بررسی ارتباط درون فردی بین امنیت روانی، احساس رضایت و سازگاری روانی در زندگی روزانه افراد مسن پرداختند. نتایج تحقیق نشان داد که افراد مسن تنوع قابل توجهی در درون فرد در امنیت روانی، ارضای نیازهای خودمختاری و شایستگی و سازگاری روانشناختی با گذشت زمان دارند و امنیت روانی با سازگاری روانشناختی در افراد ارتباط مثبت داشت. همچنین می‌توان گفت امنیت روانی با تجربه خودمختاری و شایستگی در زندگی روزمره افراد مسن مرتبط است (۳۸).

افرادی که دلبستگی ایمن دارند، نسبت به خودشان و شخص مورد علاقه‌شان مثبت فکر می‌کنند و در رابطه‌شان سازگاری بیشتری نشان می‌دهند. افراد دلبسته ایمن هم در روابط صمیمانه و هم در روابط مستقل خود احساس راحتی می‌کنند، اکثر اوقات می‌خواهند تعادلی بین صمیمیت و استقلال در روابط خود برقرار کنند. سبک‌های دلبستگی ایمن منجر به ارتباط زنده‌تر، خودابرازگری صمیمانه‌تر می‌شود که منجر به افزایش سازگاری زناشویی می‌شود. یافته‌های پژوهش‌ها حاکی از آن بود که بین سبک دلبستگی اضطرابی با سازگاری زناشویی رابطه مثبت و معتادار وجود دارد. نتایج بدست آمده همسو با نتایج پژوهش‌های دوستداری (۳۹)، شاکریان و فرهادیان (۹) بود. کسانی که دلبستگی اضطرابی دارند غالباً تمایلی به نزدیک شدن به دیگران ندارند و نگران که طرف مقابلشان متقابلاً به احساسات آن‌ها پاسخ ندهد. این امر به قطع متوالی رابطه، و کاهش صمیمیت و سازگاری می‌شود. نتایج پژوهش یانگ، ریگ و کامینسکی (۴۰) نشان داد همسران دارای سبک دلبستگی مضطربانه و اجتنابی سطح پایین‌تری از سازگاری زناشویی، همکاری شغلی کمتر و تعارضات والدین را گزارش کردند.

در ادامه بررسی این فرضیه و براساس نتایج پژوهش حاضر، در بین صفات شخصیت برون‌گرایی، وجدان، توافق و گشودگی رابطه مثبت و معتادار و روان‌رنجورخویی رابطه منفی و معناداری با سازگاری زناشویی وجود داشت. طبق پژوهش حسینی (۴۱) بین صفات شخصیت، رضایت و سازگاری زناشویی رابطه معنادار وجود دارد.

تمایلات شخصیتی مثل بی‌ثباتی هیجانی یا روان‌رنجورخویی آسیب‌پذیری پایداری را فراهم می‌کند که بر سازگاری زوج تأثیر گذاشته و بر رضایت کلی از رابطه تأثیر می‌گذارد. همسو با این یافته، تحقیقات مختلف نشان دادند که رابطه منفی و معناداری بین روان‌رنجورخویی و روابط زناشویی وجود دارد (۴۲). افراد روان‌رنجورخو فقر عزت نفس دارند و سطح پایینی از رضایت از زندگی (۱۷). را گزارش می‌دهند. این سطح پایین از رضایت منجر می‌شود که وقایع و پیامدهای زندگی را به‌گونه‌ای منفی تجزیه و تحلیل کنند. این عدم احساس سلامت روانشناختی و حتی خصوصیات منفی مانند پریشانی و غمگین بودن باعث رضایت

زناشویی پایین می‌شود و سطح سازگاری را کاهش می‌دهد. در توصیف روان‌رنجورخوبی، می‌توان اظهار داشت، اینگونه افراد تمایل برای تجربه هیجانات منفی از قبیل اضطراب، افسردگی و خشم را دارند، که این ویژگی‌ها مانع از ایجاد روابط صحیح و صمیمی فرد با همسر خود می‌گردد و در تعامل زناشویی آنها خدشه وارد می‌نماید. در پژوهش تاگارت، بانن و هامت (۴۳) نتایج نشان داد که برخی از ویژگی‌های شخصیتی ارتباط بین حل تعارض و رضایت از روابط را تعدیل می‌کنند در حقیقت در افراد با سطح وظیفه‌شناسی و روان‌رنجوری کمتر از حد متوسط، این پیوند مثبت بود و برای افراد با سطح وظیفه‌شناسی و روان‌رنجوری بالاتر از حد متوسط، پیوند منفی بود همچنین مشخص شد که ویژگی‌های شخصیتی ممکن است به مرور زمان بر رضایت از رابطه در زوج‌ها تاثیر بگذارد.

مطالعات متعددی بر عوامل تاثیرگذار بر میزان رضایت جنسی انجام شده است و در این میان شخصیت و صفات شخصیتی بر روی بالا رفتن رضایت جنسی مؤثر هستند (۲۰) و فرحدل و مهدیان (۴۴) رضایت جنسی با سازگاری زناشویی در زنان رابطه معناداری وجود دارد، بطوری که متغیر رضایت جنسی دارای رابطه مثبت در پیش‌بینی سازگاری زناشویی می‌باشد.

در نهایت برای تبیین نتایج پژوهش حاضر می‌توان بیان کرد که سازگاری زناشویی یک فرآیند در حال تغییر مداوم است و به عنوان توانایی سازش و حل مشکلات در نظر گرفته می‌شود که افراد از طریق آن، به درک و پذیرش تفاوت‌های فردی وابسته به رشد می‌رسند که به کمک سازه امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی به واسطه رشد روانی می‌توان آن را تبیین کرد. نیاز به امنیت روانی به عنوان یکی از مهمترین نیازها در ساختن صفات شخصیت و ارائه ارزش‌ها، هنجارها، رفتار و تمایلات مثبت آنها محسوب می‌شود. این‌ها یکی از مهمترین شرایط برای سلامت روان (که سلامت جنسی نیز شامل آن خواهد شد) هستند، همچنین صفات شخصیت که به عنوان ویژگی‌های ثابتی که فرد، در اکثر مواقع از خود نشان می‌دهد، نیز پیش‌بینی کننده تجربی سازگاری زناشویی است. سبک‌های دلبستگی از منابع درون فردی هستند که می‌توانند سطوح تنش و ناتوانی را در شرایط ناگوار تعدیل کنند و اثر منفی تنش‌زا را کم رنگ‌تر جلوه دهند. از طرفی رضایت جنسی به عنوان متغیر میانجی بیان می‌کند که رضایت جنسی واکنش مؤثری است که از ارزیابی ذهنی مثبت یا منفی ابعاد مرتبط با رابطه جنسی به وجود می‌آید. افراد با سازگاری زناشویی بالا، روابط جنسی بهتری، فهم و درک طرف مقابل و ابراز عواطف از ویژگی‌های دیگر این افراد است. استحکام من با توجه به رشد روانی با زیرمؤلفه‌های (تاب‌آوری من و مهار من) تحت تاثیر سبک‌های دلبستگی و صفات شخصیت و امنیت روانی رشد پیدا می‌کنند و بر سازگاری زناشویی زوجین تاثیر می‌گذارند. پژوهش محمدزاده، رضایی، علیزاده منصور (۴۵) نشان داد که میزان رضایت از زندگی از تعامل بین نوع سبک دلبستگی یا افراد و ریخت شخصیت آنها تاثیر می‌پذیرد، به گونه ای که افرادی با سبک دلبستگی ایمن در هر دو نوع ریخت شخصیت از میزان رضایت از زندگی بالاتری برخوردار بودند. این درحالی است که میزان رضایت جنسی افراد از نوع سبک دلبستگی و ریخت شخصیت و تعامل بین این دو مؤلفه تاثیر نمی‌پذیرد در واقع میزان رضایت از زندگی افراد از نوع ریخت شخصیتی آنها با توجه به نوع سبک دلبستگی‌شان تاثیر می‌پذیرد.

۱. محدودیت اجرای پرسشنامه ها: با توجه به شرایط کرونا در جامعه برای اجرا، ۹۸۷ پرسشنامه برای آزمودنی ها ارسال شد که با پیگیری نمونه ها (۲۸۸ نفر مرد و ۳۱۲ نفر زن) اجرا گردید و متوقف شد. آزمودنی ها شامل زنان و مردان متاهل بین رده سنی ۲۵ تا ۴۵ ساله، ساکن منطقه ۸ تهران بودند که در صورت عدم استفاده از داروهای روانپزشکی و عدم مصرف داروهای خاص و مواد مخدر، ملاکهای ورود برای شرکت در پژوهش را داشتند.

۲. محدودیت زمانی: زمان بر بودن در زمینه جمع‌آوری پرسشنامه‌ها به صورت آنلاین بدلیل شرایط کرونا

۳. محدودیت در نمونه‌ها: به دلیل متنوع بودن پرسشنامه ها و شرایط موجود در جامعه و عدم تماس نزدیک با افراد به دلیل کرونابه سختی امکان همکاری کردن آزمودنی ها میسر شد .

۴. محدودیت در ابزار پژوهش: برای متغیرهای چون رشد روانی ، رضایت جنسی و امنیت روانی پرسشنامه های متعدد و با کاربرد بالاتر در دسترس پژوهشگر قرار نداشت .

پیشنهادهای پژوهشی

۱. پیشنهاد می‌شود از نمونه های دیگری در جوامع متفاوت مورد ارزیابی قرار بگیرد همچنین در نظر داشته باشید که این ارزیابی های تحقیق حال حاضر در شرایط کرونا انجام شده است .

۲. پیشنهاد می‌شود سایر عوامل موثر روانشناختی بر سازگاری زناشویی در نمونه های دیگر مورد بررسی قرار گیرد.

۳. پیشنهاد می‌شود پژوهش های مشابهی در رابطه با سازگاری زناشویی و خانواده همراه با متغیرهای ناشناخته تری مانند امنیت روانی و رشد روانی و رضایت جنسی در جوامع متفاوت دیگر و با حجم نمونه بالاتر، با محدود کردن گروه‌ها در رده‌های سنی و همراه با وضعیت سلامت روانی نرمال افراد در شرایط کرونایا غیر کرونا مورد بررسی قرار گیرد.

۴. پیشنهاد می‌شود پژوهشی مشابه در خارج از حوزه جغرافیایی تهران نیز بررسی شود.

References:

1. Hatami Varzaneh A., Ismaili M., Borjali A.. Providing a Satisfactory Sustainable Marriage Model: A Grounded Theory. Family counseling and psychotherapy, 2016; 1(21): 141-149.
2. Sanai B.. Family pathology. Journal of Educational Research, 2017; 1(3): 1-14.
3. Sivandian M., Habibi Asgarabad M., Moghaddamzadeh A.. The role of my strength modulator in the relationship between attachment styles and levels of couple adjustment. Social Health Research Quarterly.2015; 3 (1): 41-53.
4. Hosseini Birjand SM.. Counseling on the eve of marriage. Tehran: Avaye Noor Publications. Fifth Edition, 2017.

5. Sarkhosh A.. The relationship between early maladaptive schemas with students' psychological security and self-efficacy. Master Thesis in Psychology. Faculty of Educational Sciences and Psychology. Islamic Azad University. Marvdasht Branch. 2015.
6. Dontsov AI., Perelygina EB.. Tense situations and the significance of stability for psychological security. *Psychology in Russia: State of the Art*, 2013; 6(2): 20-31.
7. Jafari Senejani M., Tiz Dast T., Farhangi AH.. Examining the relationship between psychological security. emotional maturity. and attachment styles and marital adjustment. *International Journal of Medical Research & Health Sciences*, 2016; 5(9S): 229-239.
8. Luo S., Klohnen EC.. Assortative mating and marital quality in newlyweds: a couple-centered approach. *Journal of personality and social psychology*. 2005; 88(2): 304.
9. Shakerian A., Fatemi A., Farhadian M.. Investigating the relationship between personality traits and marital satisfaction. *Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences*, 2011; 16: 92-99.
10. Gordon KC., Christman JA.. Integrating social information processing and attachment style research with cognitive-behavioral couple therapy. *Journal of Contemporary Psychotherapy*, 2008; 38(3): 129-138.
11. Asghari Ganji A., Vardanian K., Kopai Haji Sh.. The relationship between attachment styles and marital adjustment. *The Second National Conference on Psychology - Family Psychology*. Marvdasht, 2011.
12. Hazrati L., Emamipour H., Rezajo Sh., Akbarzadeh D.. The relationship between attachment styles and sexual satisfaction in couples. *The First National Congress of Family Psychology A step in drawing the desired family model*. Ahvaz, 2011.
13. Collins NL., Feeney BC.. A safe haven: an attachment theory perspective on support seeking and caregiving in intimate relationships. *Journal of personality and social psychology*, 2000; 78(6): 1053.
14. Corcoran KOC., Mallinckrodt B.. Adult attachment, self-efficacy. perspective taking and conflict resolution. *Journal of Counseling & Development*, 2000; 78(4): 473-483.
15. Sprecher S., Cate RM.. Sexual satisfaction and sexual expression as predictors of relationship satisfaction and stability. In *The handbook of sexuality in close relationships*. Psychology Press, 2004: 245-266.
16. Omidvar B., Fatehizadeh M., Ahmadi A.. Investigating the effect of premarital education on students' marital expectations on the eve of marriage in Shiraz. *Family Studies*, 2009; 18(5): 246-231.
17. Saberi M., Fayyaz H., Touzandeh Jani H., Samari A., Nejat H.. Predicting the stability of marriage based on marital adjustment and sexual self-expression mediated by emotional

intelligence. Journal of Clinical Psychology and Counseling Research (Educational Studies and Psychology), 2019; 9 (2): 56-56.

18. Butzer B., Campbell L., Wong J.. The importance of the organization of partner knowledge in understanding perceptions of relationship quality and conflict resolution behavior in married couples. Personality and Social Psychology Bulletin, 2008; 34(6): 723-740.
19. Litzinger S., Gordon KC.. Exploring relationships among communication. sexual satisfaction. and marital satisfaction. Journal of sex & marital therapy, 2005; 31(5): 409-424.
20. Masters NT., Casey E., Wells EA., Morrison DM.. Sexual scripts among young heterosexually active men and women: Continuity and change. Journal of sex research, 2013; 50(5): 409-420.
21. Charania MR.. Personality influence on marital satisfaction: An examination of actor, Partner. and interaction effects. University of Texas at Arthington, 2007; 14: 187-208.
22. Hazan C., Shaver PR.. Love and work: An attachment theoretical perspective. Journal of Personality and Social Psychology, 1987; 59 (2): 220-280.
23. Spannier GB.. Measuring dyadic adjustment: new scales for assessing quality of marriage and similar dyads. Journal of marriage and the family, 1976; 38:15-28.
24. Sharply CF., Cross DG.. A psychometric evaluation of the Spanier Dyadic Adjustment Scale. Journal of Marriage and the Family, 1982; 49: 739-741.
25. Mousavi S., Fatehizadeh M., Jazayeri R.. The effectiveness of couple's education based on personality-system couple therapy model on marital adjustment. Cognitive and Behavioral Sciences Research, 2017; 7 (2 consecutive 13): 83-106.
26. Spanier GB., Thompsonal A.. Aconfirmatory analysis of the dyadic adjustment scale. Journal of marriage and the family, 1982; 44(3): 731738.
27. Mulazadeh J., Mansour M., Ejei J., Kiamanesh A.. Coping styles and marital adjustment in control children. Psychology, 2002; 23: 275-255.
28. Bowen S., Chawala N., Marlatt GA.. Mindfulness-Based Relapse Prevention for Addictive Behaviors. The Guilford Press New York London, 2011.
29. Grossi Farshi M.. Application of the new neo-personality test and study of the analysis of its characteristics and factor structure among students of Iranian universities. Al-Zahra Humanities, 2001; 11 (39): 196-173.
30. Costa PT., McCrae RR.. Resived NEO personality inventory (NEO-PI-R) and NEO five-factor inventory (NEO-FFI). Professional manual. Odessa: Psychological assessment resources, 1997; 34-53.

31. Atrooz B.. Predicting academic achievement through attachment and five personality traits. Master Thesis in Psychology. Shahid Beheshti University, 2007.
32. Collins NL., Read SJ.. Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of personality and social psychology*, 1990; 58(4): 644.
33. Pakdaman Sh.. Investigating the Relationship between Attachment and Socialism in Adolescence. PhD Thesis in Psychology. University of Tehran, 2005.
34. Larson JH., Anderson SM., Holman TB., Niemann BK.. A longitudinal study of the effects of premarital communication, relationship stability, and self-esteem on sexual satisfaction in the first year of marriage. *Journal of sex & marital therapy*, 1998; 24(3): 193-206.
35. Bahrami N., Yaghoubzadeh A., Sharifnia SH., Soleimani MA., Haghdoost AA.. Psychometric properties of the Persian version of the Larson Sexual Satisfaction Questionnaire in a sample of Iranian infertile couples. *Iranian Journal of Epidemiology*, 2016 ;12 (2): 31-18.
36. Maslow A.. Abraham Maslow. New York, 2008.
37. Mahmoudi P.. The relationship between psychological security and marital satisfaction in women. Master Thesis in Women Studies, Faculty of Humanities. Tarbiat Modares University, 2014.
38. Martin AA., Horn AB., Allemand M.. Within-person associations between attachment security, need satisfaction and psychological adjustment in daily life of older adults. *The Journals of Gerontology: Series B*, 2021; 76(1): 56-66.
39. Doustar T.. The relationship between attachment styles and intimacy and marital adjustment in cultural couples. Master Thesis in Clinical Psychology, Faculty of Humanities, Islamic Azad University. Shahroud Branch, 2013.
40. Young M., Riggs S., Kaminski P.. Role of marital adjustment in associations between romantic attachment and coparenting. *Family Relations*, 2017; 66(2): 331-345.
41. Hosseini S.. Relationship between infertility stress, personality traits, social support and coping styles on infertile women 's marital adjustment. Master of General Psychology, Faculty of Psychology of Educational Sciences. Teacher Training University of Tehran, 2009.
42. Donnellan BM., Conger RD., Bryant Ch M.. The big five and enduring marriages. *J Res Pers*, 2004; 38: 481-504.
43. Taggart TC., Bannon SM., Hammett JF.. Personality traits moderate the association between conflict resolution and subsequent relationship satisfaction in dating couples. *Personality and Individual Differences*. 2019; 139: 281-289.
44. Farahdel S., Hussein M.. Investigating the relationship between body image anxiety and sexual satisfaction with marital adjustment in married female students. Fifth National Conference on Positive Psychology News. Bandar Abbas, 2019.

45. Mohammadzadeh A., Rezaei A., Alizadeh Mansour A.. Comparison of life satisfaction and sexual satisfaction of couples according to attachment style in two personality forms a and b in married students. Journal of Psychological Sciences, 2019; 18(75): 316-307.